

[Anne Grete Holmsgård]

redegørelse, som kommer engang midt i 1984. Jeg mener egentlig ikke, det er tiden til redegørelser. Ja, de er da udmærkede, men de er ikke udmærkede, når de bare bliver brugt til at lade være med at handle og gøre det, der er nødvendigt. Vi ved faktisk godt, hvor det er, skoen klemmer.

En meget stor del af nitratforureningen skyldes landbruget, og den skyldes både de ulovlige og de lovlige udledninger. Det blev bl.a. påvist i den rapport, der kom fra havforureningslaboratoriet i foråret 1983, som viste, at landbruget faktisk bidrog med 65 pct. af nitratforureningen i de indre farvande. Man kan så gå bagud og spørge: hvor kommer vandet fra? Ja, det kommer bl.a. fra vandløbene. Der er ingen tvivl om, at selve forureningen med nitrat er langt alvorligere oppe i vandløbene.

Vi kender også problemet med grundvandet, vi kender det fra boringer rundt omkring i landet, hvor det har vist sig i utallige tilfælde, at WHO's grænseværdier for nitratforurening i grundvandet faktisk er overskredet. Og hvad værre er, der er ingen tvivl om, at det bliver værre i løbet af de næste par år, for nedsivningen gennem jorden sker så tilpas langsomt, at vi formentlig kun har set den første begyndelse af nitratforureningen i grundvandet. Så vidt jeg husker, nedsiver vandet med ca. 1 m om året, og det vil sige, at den store udvaskning, der er foregået gennem de regnfulde år, der ligger et par år tilbage, slet ikke har vist sig med fuld styrke endnu i grundvandet. Der er altså al mulig grund til at gribe ind og gøre det hurtigt.

Jeg mener, det er nogle rimelige forslag, SF kommer med. Jeg mener selvfølgelig også, det er værd at diskutere, om der er nuancer, der kan laves om i de enkelte forslag.

Hr. Dræbye sagde til punkt 1; om rensning af spildevand for kvælstof og fosfor: burde man i virkeligheden ikke forebygge? Jo, selvfølgelig burde man forebygge. Det er klart, at hvis man faktisk forebyggede gennem en forbudsordning, gennem en produktudviklingsordning, som sikrede, at man ikke smed hvad som helst ud igennem rensningsanlæggene, så ville det også gøre problemet mindre, det ville gøre det langt lettere at rense. Men det er jo ikke et spørgsmål om det ene eller det andet, det er et spørgsmål om begge dele, dels at man skal forebygge, dels

at man skal sørge for at udbygge rensningsanlæggene og lave dem bedre.

I punkt 2 skriver SF, at kommunerne skal pålægges at gennemføre et opsøgende arbejde over for landbruget og over for de ulovlige udledninger af bl.a. ajle og ensilagesaft. Ja, det er ganske rigtigt, men jeg mener, det bør følges op med – og det håber jeg da SF er enig i – at man får nogle miljøbøder af en størrelsesorden, så man ikke kan se en udvikling, hvor man undersøger, hvor man laver opsøgende arbejde, og hvor man kontrollerer, men bare til ingen verdens nytte, fordi der i virkeligheden ikke er de nødvendige sanktioner, der skal til, og som er det eneste effektive middel for at forhindre, at man udleder ulovligt. For det er faktisk først i det øjeblik, det gør økonomisk ondt, jeg tror på, at landbruget vil lade være med at videreføre de ulovlige udledninger.

Statsstøtten i form af statsgaranterede lån er vi – som formentlig bekendt – ikke specielt begejstede for. Men selvfølgelig vil vi da være interesseret i at diskutere, hvad det rent faktisk er for nogle problemer, der er, i hvert fald for de mindre landbrug.

Punkt 5, der handler om forbud mod at køre husdyrgødning ud, synes jeg måske er en lille smule stift. Man kunne sige, at det afhænger faktisk af afgrødens art, for egentlig kan en moderat udbringning af gødning i vinterhalvåret forebygges, at man behøver at bruge så meget kunstgødning senere på året. Det mener jeg nok var et punkt, der var værd at diskutere: om man eventuelt kunne lave nogle andre regler for det.

Punkt 6 synes jeg er et glimrende forslag. Man må sige, at hvis et flertal herinde faktisk vil tage spørgsmålet alvorligt, så bør de da som et minimum sikre sig, at den slags kommer til at gælde for de jorder, hvor den største udvaskning finder sted, nemlig de kalkholdige og de sandholdige jorder.

Jeg kan se, at der ikke er tid til at sige mere i denne omgang, men som sagt: vi støtter forslaget og ønsker at indgå i en positiv diskussion om videreudviklingen af det.

Steffensen (KrF):

Det beslutningsforslag fra SF, som vi her har til første behandling, er der al mulig grund til at se med sympati på, idet det rører ved en lang række punkter – de 7 punkter,